

Razne novice.

Osebnost. Č. g. profesor Koeiper je imenovan za podravnatelja dijaškega semenišča v Mariboru.

Deželni zbor. V torek, dne 12. t. m. je imel slovenski klub štajerskih deželnih poslancev sejo, v kateri se je posvetoval o deželnem zboru. V sredo, dne 13. t. m. je bil dr. Korošec pozvan od ces. namestnika v Gradec, da mu poroča o klubovi seji. Gre se za to, ali se skliče deželni zbor že sedaj v septembru ali ne.

Eksekucije. Opozarjamo, da se bodo eksekucije radi davkov ustavile do konca leta 1911 le v tistih občinah, kjer je občinski urad vpsal tozadevno prošnjo na okrajno glavarstvo.

Učiteljski kongres. V 1. razred (slovenski in nemški oddelki) na c. kr. gimnaziji v Mariboru se vrši dne 16. septembra od 9. do 12. ure predpoldne v šolski sobi I. B-razreda. Sprejemni izpiti se vrše ravno ta dan ob 2. uri popoldne. Med šolskim letom se ne more zamenjati šolskih oddelkov.

V Gradcu se je vršilo te dni 8. zborovanje odposlancev štajerskega učiteljstva. Udeležili so se ga tudi zastopniki spodnještajerskega učiteljstva. Sklepali so učitelji o izboljšanju plač, izrekli se, da se naj skliče deželni zbor, ki bi naj to zahtevo učiteljstva izvršil. Enoglasno, torej tudi z glasovi spodnještajerskega učiteljstva, se je izreklo za popolno osemletno šolsko dobo in znižanje učencev v posameznih razredih. Tako je liberalno učiteljstvo naklonjeno zahtevam kmečkega ljudstva, ki že dolga leta zahteva znižanje šolske dobe. Če se bo strogo držala osemletna šolska obveznost in se število učencev za posamezne razrede zmanjša po zahtevi liberalnega učiteljstva, bo moralo kmečko ljudstvo zidati še več šolskih palač. In ti ljudje se še čudijo, da jih ljudstvo ne mara!

Lepa zmaga koroških Slovencev. V občini Vernberg blizu Beljaka, ob skrajni nemško-slovenski meji, so pri občinskih volitvah dne 9. septembra sijajno zmagali Slovenci. Od 18 odbornikov je 15 slovenskih. Nemškutarji in nemški nacionalci so napeli vse sile, da bi prodrli, a ves njihov napor je bil zastran. Tudi koroški Slovenci se vrlo zavedajo svoje narodnosti in se čvrsto držijo, akoravno žive še v slabših razmerah kot štajerski Slovenci. Slovan na dan!

Katoliška organizacija na Ogrskem. Na nedeljskem shodu katoliških organizacij na Dunaju je ogrski poslanec Huszar poročal, da je takozvana „Katoliška ljudska zveza“ na Ogrskem organizirana že v 3000 občinah, šteje 270.000 članov, med temi 50.000 Slovakov, 160.000 Ogrcev in 60.000 Nemcev. Katoliška misel je torej na Ogrskem kljub številnim svobodomislemcem zelo močna, posebno med našimi zatiranimi brati Slovaki.

Kmet na plan! Nasprotniki kmečkega ljudstva vedno bolj vpijejo, da je kmet kriv draginje. Dež nesramnih psov leti zadnji čas iz socialno-demokratskega in liberalnega tabora na kmečko ljudstvo. To si ne smemo dopasti. V Tullnu na Nižjem Avstrijskem se je vršilo pretečeno nedeljo protestno zborovanje kmetov proti napadom rudečkarjev radi vprašanja draginje. Udeležilo se je tega shoda nad 4000 kmetov iz cele dežele.

Na Südmärkinem zborovanju v Celju dne 9. septembra so Nemci sami obsodili delovanje Südmärke v St. Ilju. Nemci so namreč prišli do prepričanja, da tisti stotisoči kron, ki jih je vrgla Südmärka za ponemčenje St. Ilja, ne rode zaželjenega sadu, ampak razvadijo šentiljske Nemce, da zahtevajo vedno več denarnih podpor, katere znajo naseljenci in drugi šentiljski Nemci hitro porabiti. Na zborovanju se je tudi sklenilo, da se bodo odslej naseljevalo na mejo več obrtnikov, ker se pričakuje od teh več koristi za nemštvo, kot od lahkoživih Švabov v St. Ilju. Pri volitvi odbora sta propadla edino uradnik Müller in „veleposestnik“ Fraiß, kar je najznačilnejše priznanje za njegovo vzorno delovanje v St. Ilju. (Opomba uredništva: Fraiß je eden tistih „veleposestnikov“, ki so davkoplačevalci na tisti njihovi zraven Südmärkhofa v St. Ilju, ki je dala nemški stranki 18 volilcev.)

Liberalne laži glede cene sladkorja in tobaka. V nekaterih krajih zopet lažejo liberalci, da so poslanci S. K. Z. zakrivil, da se je sladkor in tobak podražil. Opozarjamo ljudi, da nam takoj naznanijo tiste obrekovalce, da nastopimo proti njim. Vsak pameten človek ve, da je država zvišala ceno tobaka na lastno pest ravno ob državnozbornih volitvah, torej ob času, ko še poslanci S. K. Z. niso bili izvoljeni. Kar se tiče zvišanja sladkorja, ne morejo niti vladni poslanci ničesar ukreniti. Tovarnarji in podjetniki so sklenili, zvišati ceno vsled suše in radi malega pridelka sladkorne pese. Če se n. pr. v trgu dogovori trije trgovci, da bodo kako stvar dražje prodajali, ne more nihče ničesar proti ukreniti. Edino lahko kupci izostanejo in ne gredo kupovat. Ravno tako je pa tudi glede sladkorja. Če podjetniki sklenejo zvišati ceno, niso torej poslanci S. K. Z. nič zakrivil in niti vlada ne more ničesar ukreniti proti njim. (Toliko v pojasnilo!

Zaslužena zaušnica. Francoski listi poročajo: Pred kratkim je vprašal svobodomiseln učitelj v kraju Viane na Francoskem nekega učenca, ki se je pripravljaj na prvo sv. obhajilo: „Povej mi, je-li bil Jezus Kristus človek ali žival?“ Mali deček je na to nesramno vprašanje pred drugimi učenci zarudel, potem pa se je ojunačil in odgovoril pogumno: „Žival ste Vi!“ Za ta odgovor je učitelj dečka zaprl in ga

pozno izpustil iz šole. Ko pa pride deček domov, po ve materi dogodek v šoli. Dobra mati gre takoj vprašat druge učence, ali je vse tako res, kakor ji je deček povedal. Ko se o vsem prepriča, zbere drugi dan nekaj tovarišic in se z njimi poda na kraj, kjer se je učitelj navadno sprehajal. Učitelj je na sprehodu bral nek svobodomiseln list. Mati ga vpraša: „Ali ste Vi res vprašali v šoli mojega sina, ali je bil Jezus Kristus človek ali žival?“ Učitelj, ki ni mogel tega tajiti, odgovori prestrašeno: „In kaj mi hočete?“ — „Kaj vam hočem?“ zavpije mati, „Vi ste se v šoli obnašali nasproti mojemu sinu kot pobalin. Ko se moj sin obnaša kot pobalin, mu storim tako-le!“ Pri teh besedah zada pogumna mati z vso možjo učitelju zaušnico. Zvečer je govorila že cela vas o tej dobro zasluženi zaušnici. Ta zaušnica je svobodomiselnemu učitelju omajala stališče, da je moral prositi za premešitev.

Pivo dražje. Tudi pivovarnarji alpskih dežel so dne 9. septembra v Gradcu sklenili, da podražijo pivo. Zvišanje bo znašalo 2 vin. pri litru. Naj vpijejo socialni demokratje in drugi nezadovoljneži nad bogatimi pivovarnarji in judi, ne pa nad kmetom, ki je najmanj kriv draginje.

Zgodnja zima bo letos, kakor nam prerokujejo čebelice. Skrbni čebelarji so opazili, da so čebelice nenavadno že sredi julija nehale z vsakim delom; in kljub neznosni vročini so zadelavale vse špranje in luknjice s smolo, da se jako zgodaj pripravijo na prezimovanje. Vsekakor je pričakovati zgodnjo zimo, ki bo letos dokaj huda.

Mariborski okraj.

Maribor. Poročil se je dne 10. septembra pri Sv. Magdaleni v Mariboru g. Miha Visočnik z gđ. Liziko Breznik. Bila sta obadva dolgo let cerkvena pevca. Domači pevski zbor jima je zapel primerno pesem. Mlademu paru želimo obilo sreče!

Maribor. List „Untersteirische Volkszeitung“, ki je izhajal v Mariboru kot glasilo nemških krščanskih socialcev, preide baje s 15. septembrom v last stranke nemško-nacionalnega poslanca Wastiana.

Sv. Barbara niže Maribora. Dne 7. t. m. je umrl g. Janez Majhen, gostilničar in veleposestnik v 63. letu starosti. Zadel ga je kap. Vse je njegova prerana smrt prestrašila, kajti ob 8. uri je bil še zdrav, ob 10. pa že mrtev. G. Janez Majhen je bil silno delaven mož. V mladosti izučen krojaštva, je vedno gledal, da so se mu krajarji množili. Vseposod je znal za delo prijeti. Kupoval je vino, sadje, zelje, ter polagoma zbiral malo svoje imetje, ki mu je do sedaj narastlo v veleposestvo. Celi čas svojega delovanja je rad čital časnike, posebno svojega ljubega, že nad 30 let naročenega „Slov. gospodarja“, po katerem se je pa tudi vestno ravnal. Gospode duhovnike je vselej visoko čislal in po možnosti podpiral. Kadar so bile volitve, je bil on eden prvih. Bil je župan, načelnik in ogleda krajnega šolskega sveta itd. Na ljudskih shodih je rad poprijel za besedo, kakor tudi na primicijah, kjer je ljudstvo vzpodbujal s prepričevalnimi dokazi, kako mi potrebujemo gosposode dušne pastirje od rojstva do smrti. Živo prepričanje o zlati slogi in ljubezni do bližnjega, je gojil gostoljubnost, in menda ni farana pri Sv. Barbari, da bi mu rajni ne bil ponudil kupico vinca. Kadar so se vršili volilni shodi, tačas je g. Majhen pokazal svojo duševno moč govora, kajti štajercijanci so morali kljub svoji nasilnosti utihniti. Svoje premoženje je razdelil sorodnikom, na sv. maše in šolo. Blag mu spomin!

St. Ilj v Slov. gor. Kakor čitamo v listih, je Südmärkin vodja naselništva, Fraiß, ki se je največ trudil za ponemčenje St. Ilja, padel v nemilost pri Südmärki. Dosedaj je bil v glavnem odboru, a na obnem zboru Südmärke v Celju dne 9. septembra, je propadel. Ravno po Fraißu je razsipavala Südmärka v St. Ilj največ denarja. Na tem obnem zboru se je tudi sklenilo, da Südmärka odslej ne bo več na novo nakupovala posestev, ampak bo skušala sedanjo nemško posest ohraniti. Fraiß bo torej moral iti. Jokali šentiljčani gotovo ne bodo za njim.

Sv. Lenart v Slov. gor. Tukaj je umrl dne 8. avgusta vpkokojeni finančni nadpaznik Josip Stajniko v 81. letu starosti. Rajni je bil dolgoleten naročnik „Slovenskega gospodarja“ in „Domoljuba“. Za njim žalujeta žalostna žena in hči. Naj v miru počiva!

Sv. Trojica v Slov. gor. Večkrat beremo po listih, kako so drugod mladeniči navdušeni za narodno stvar; kako sodelujejo v društvih, zvezah, pri Orlu, pri raznih volitvah itd. Tudi našim trojiškim in sploh fantom v župnijah okrog Sv. Trojice toplo priporočam, da se začno bolj zanimati za narodno delo. Vidite, kako se šopiri posilnemski zmaj v trojiškem trgu, kako na naših lepih slovenskih tleh gospodarijo tisti, ki bi radi vtopili nas Slovence v žlici vode. Frankfurtarske zastave imajo več veljave, kot lepa slovenska trobojnica, heil-klicje done pogosto črez slovenjetrojiško planjavo. Fantje, možje slovenski, vzdramite se! Na delo za narodno probujo, združite se v društva, v zveze, priredite shode in narodne veselice. Na delo, časi so resni!

Sv. Trojica v Slov. gor. Trojiški mogotei so zagrešili novo nezaslišanost. Zdaj se bodo odprle oči tudi vsem onim, ki verjamejo, da imajo ti ljudje samo dobre namene z njimi. Učitelj Klemenčič in njegova soproga, oba domačina iz najbližnje okolice, sta kupila Schützovo vilo. Pogodba je bila sklenjena in podpisana, treba je bilo samo še doseči, da se izbri-

ški šoli mora poučevati samo v nemškem jeziku, četudi so v šoli slovenski otroci. Kako se naj uči veronauka slovenski otrok na taki šoli, če se vprašan g. kateheta ne razume, kako bo vzgojen tak otrok, če ne razume razlaganja veronauka, če ne razume opominov in svaril kateheta? In tako se zanemarija vzgoja teh otrok v njihovi mladosti in potem ni čuda, če vzgoja otrok ni pravilna in da postanejo iz takih otrok mlačni kristjani, če ne popolni odpadniki.

Obenem pa se vzgajajo otroci v teh šolah v popolnoma tujem duhu. Učijo se brati in pisati samo nemško, vcepilja se jim v glavo, da so Nemci, govori se otrokom o Slovincih zaničljivo s priimkom „Windischer“; da zapoveduje se jim celo, da morajo samo nemško govoriti. Zgodilo se je celo, da slovenski otroci take šole niso smeli sprejeti slovenskih spominskih podobice za prvo sv. obhajilo. Iz tega se torej razvidi, da hočejo na takih šolah napraviti iz slovenskih otrok — posilnemce, ki bi naj zavržli svoj materni jezik.

Zato pa, slovenski stariši, če vam je vzgoja in dobrobit vaših otrok pri srcu, če hočete, da vas ne bodo otroci nekdanj zaničevali, in če hočete, da boste mogli dati enkrat lahki odgovor pred Bogom, nikar ne silite svojih otrok v nemške šole. Naši otroci se v slovenskih šolah naučijo toliko nemški brati in pisati ter tudi govoriti, da se v kratkem času priučijo popolnoma nemškega jezika. To torej upoštevajte slovenski stariši, da vas ne bodo vaši otroci keđaj kleli in zaničevali; ne dajte se zbegati od kakih obljub ali prililjivih besed, ampak pokazite, da ste pošteni, vrli, verni Slovenci, katerim je dobrobit in sreča lastnih otrok, pa tudi naše ljube domovine, pri srcu.

Politični ogled.

Dne 6. septembra: Avstrijski vojni minister baron Schönauich je vložil prošnjo za odstop. — Češki deželni zbor je sklican za 20. septembra h kratkemu zasedanju. — V ogrskem državnem zboru je prišlo do velikega nemira med vladno večino in manjšino. — Bosanski deželni zbor (sabor) bo sklican na dan 3. oktobra.

Dne 7. septembra: Pri ministrskem posvetovanju, katerega so se udeležili vsi ministri, se je razmotrivalo vprašanje glede uvoza tujega mesa. Vlada hoče namesto iz Argentinije dovoliti uvažanje večje množine mesa iz Srbije. — Francosko-nemški prepir radi Maroka ima slabe posledice. Ker se boji ljudstvo vojske, vzdigujejo v Nemčiji neprestano vloge iz hranilnic. — Na Portugalskem zopet vre. Pristaši kralja so prišli k moči, njih čete korakajo od severa proti sredini dežele. — Vodja vstašev v Perziji, Serdar Arschada, je bil po obsodbi naglega soda ustreljen.

Dne 8. septembra: Koroški deželni odbor se je izrekel proti nameravanemu kratkemu jesenskuemu zasedanju. Večina drugih deželnih odborov pa se je izrekla za sklicanje. — Za vojnega ministra bo baje imenovan general pl. Auffenberg. — Pogajanja med Francosko in Nemčijo še vedno niso dosegla sporazuma.

Dne 9. septembra: Načelniki raznih klubov avstrijskega državnega zbora so sklicani na dan 15. septembra na Dunaj k posvetovanju glede sklicanja državnega zbora. — V Pragi so se vršila članes važna posvetovanja radi sprave med Čehi in Nemci; udeležili so se jih voditelji Čehov in Nemcev, kakor tudi zastopniki vlade. V nekaj točkah se je baje doseglo sporazumljenje. Pogajanja se bodo nadaljevala. — Listi poročajo, da bo hrvaški ban Tomašič odstopil; na njegovo mesto bo baje imenovan baron Chavrak.

Dne 10. septembra: Listi poročajo, da bo več članov ministrstva odstopilo, da napravijo prostor novim možem. Tudi se govori, da bodo imenovani ministri-rojaki za Čeha, Nemce in baje tudi za Jugoslovane. To zadnje seveda razburja Nemce. — Ministrski predsednik Gauč bo še-le začetkom oktobra potoval v Prago. — Dne 22. septembra se bodo vršila v Budimpešti posvetovanja naše in ogrske vlade radi uvoza tujega mesa. — Po Češkem so se vršile danes velike slavnosti v spomin 40letnice, odkar je svitli cesar potrdil državnopravne pravice kraljevine Češke.

Dne 11. septembra: Poleg češkega je še za 20. septembra sklican tudi nižjeavstrijski deželni zbor, tržaški in predarški pa na 25. septembra. — Državni zbor bo baje sklican dne 5. oktobra. — Presosna ministrstva se izvrši, kakor poročajo listi, še pred sklicanjem državnega zbora. — Obstrukcija v ogrskem državnem zboru traja dalje. Vrše se poimenska glasovanja o posameznih predlogih. — Francosko-nemški spor kaže resno sliko. Francoski tovarnarji-bogataši so zadnje dni odpovedali nemškim bankam čez 700 milijonov frankov vlog. Francija noče pristati na gospodarske zahteve Nemčije.

Dne 12. septembra: V Pragi se je vršilo skupno posvetovanje čeških deželnozbornih poslancev glede sprave. Češki poslanci zahtevajo gospodarske ugodnosti, a Nemci v to ne privolijo. Ces. namestnik knez Thun ima baje že v rokah dovoljenje, da sme razpustiti deželni zbor, če bi se pravna pogajanja razbila. — Goriški deželni zbor bo sklican na dan 20. sept. — Na Gornjem Ogrskem se vrše velike ces. vojaške vaje, udeležuje se jih namesto cesarja prestolonaslednik Franc Ferdinand. — Glede francosko-nemškega spora radi Maroka je prišlo tanko daleč, da je Nemčija izjavila, da je voljna priznati pod gotovimi pogoji nadoblast Francije nad Maroko.